

مصاحبه

"پیوند دانش و تجربه در چرخه تولید"

| مصاحبه با آقای عباس زال‌بیک؛ دانشجوی دکتری تخصصی تغذیه دام دانشگاه شهرکرد و مدیر تولید شرکت نامفر |

محمد سجاد زال‌بیک^{۱*}^۱ دانشجوی دکتری تخصصی تغذیه دام، گروه مهندسی علوم دامی، دانشکده‌گان کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران، کرج، البرز، ایران

در این شماره از نشریه علمی-ترویجی (حرفه‌ای) دامستیک، به پای گفت‌وگو با آقای عباس زال‌بیک می‌نشینیم؛ دانشجوی دکتری تخصصی تغذیه دام دانشگاه شهرکرد و مدیر تولید شرکت نامفر. چهره‌ای شناخته شده در عرصه علم و صنعت که کارنامه‌ای پربار در حوزه تغذیه دام و مدیریت واحدهای دامپروری در کارنامه خود دارد.

آقای عباس زال‌بیک، متولد ۲۵ شهریور ۱۳۴۶ در روستای ونداده، از توابع شهرستان شاهین‌شهر و میمه استان اصفهان، مسیر تحصیلی خود را از همان روستا آغاز کرده و هم‌اکنون دانشجوی دوره دکتری تخصصی تغذیه دام در دانشگاه شهرکرد هستند. رویکرد حرفه‌ای ایشان ریشه در خانواده‌ای کشاورز و دامپرور دارد؛ خانواده‌ای که حدود ۲۰۰ رأس میش و ۲۰۰ رأس بره و بزغاله داشت و ایشان از کودکی در فصل‌های سرد و گرم به پدرش در پرورش گوسفندان کمک می‌کردند. همین ارتباط نزدیک با دام، تأثیر زیادی در انتخاب رشته مهندسی علوم دامی داشته است. از دستاوردهای ایشان می‌توان به فعالیت به عنوان یکی از نخستین نیروهای متخصص بخش خصوصی در شرکت نامفر اصفهان، تربیت مدیران و ارتقای واحد دامپروری از ۸۰ رأس گاو شیری با تولید ۸۰۰ لیتر شیر به ۱۴۰۰ رأس و تولید بیش از ۶۳ هزار لیتر شیر اشاره کرد. با اشاره به تجربه ۳۶ ساله در صنعت گاو شیری، بهترین خاطرات کاری خود را آغاز به کار در شرکت نامفر در سال ۱۳۷۰ و انتخاب این شرکت به عنوان واحد نمونه کشوری در سال ۱۳۹۶ و بدترین خاطره را درگیری واحد با بیماری تب برفکی توصیف می‌کنند. آقای زال‌بیک آینده رشته مهندسی علوم دامی را با توجه به نیاز جامعه به محصولات پروتئینی، بسیار درخشان می‌دانند و بر نقش فناوری‌های هوشمند، مکمل‌های دقیق، همکاری دانشگاه و صنعت و افزایش مصرف سرائه شیر و لبنیات تأکید می‌کنند. از طرفی، ایشان مهندس حمیدرضا فقری و مرحوم حاج عباسعلی نیلفروش‌زاده را الگوهای کاری خود معرفی می‌کنند و راز موفقیت خود را در علاقه به کار، ارتباط با دانشگاه، استفاده از مشاوران، بازدیدها، هدف‌گذاری، توجه به کارکنان و اهمیت دادن به تغذیه، رفاه و تولیدمثل دام می‌دانند. در نهایت، ایشان این گفت‌وگو را با تأکید بر ضرورت کسب مهارت‌های عملی در کنار تحصیلات دانشگاهی و پیامی عملی برای حضور متخصصان در فارم‌ها و کارخانه‌های خوراک و مکمل‌سازی به پایان می‌رسانند.

در ادامه با این کارآفرین فرهیخته به صحبت می‌نشینیم:

*نویسنده مسئول: sajadzalbeik@ut.ac.ir

بخش: تغذیه دام دبیر تخصصی: ساسان قمری

تاریخ دریافت: ۱۴۰۵/۰۵/۲۰ تاریخ بازنگری: ۱۴۰۵/۰۵/۲۵ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۵/۰۵/۲۶ تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۵/۰۵/۳۱

رفرنس‌دهی: زال‌بیک، م.س. "پیوند دانش و تجربه در چرخه تولید"، مصاحبه با آقای عباس زال‌بیک؛ دانشجوی دکتری تخصصی تغذیه دام دانشگاه شهرکرد و مدیر تولید شرکت نامفر. علمی-ترویجی (حرفه‌ای) دامستیک، ۱۴۰۵؛ ۲۶(۲): ۵۸-۵۲.

AnimSSAUT

آیا شغل و پیشینه خانوادگی شما در انتخاب رشته مهندسی علوم دامی تأثیرگذار بود؟

بله، بدون تردید. در خانواده‌ای کشاورز و دامپرور بزرگ شدم؛ خانواده‌ای که حدود ۲۰۰ رأس میش و ۲۰۰ رأس بره و بزغاله داشت. از کودکی و نوجوانی، در تمام فصل‌های سال، چه سرد و چه گرم، به پدرم در پرورش گوسفندان کمک می‌کردم. همین ارتباط نزدیک با دام و دامپروری، تأثیر زیادی در انتخاب رشته علوم دامی داشت.

آیا با علاقه و شناخت وارد رشته مهندسی علوم دامی شدید؟ چرا گرایش تغذیه دام را انتخاب کردید؟

در سال ۱۳۶۵، نگرانی و استرس ناشی از خدمت سربازی سبب شد رشته مهندسی علوم دامی را انتخاب کنم. در ترم نخست، رضایت چندانی از این انتخاب نداشتم؛ اما به تدریج در ترم‌های بعد به آن علاقه‌مند شدم. از آنجا که در یک واحد گاو شیری اشتغال داشتم، تغذیه دام را به‌طور جدی پیگیری کردم و به نقش آن در افزایش تولید، سلامت و سودآوری واحدهای دامپروری پی بردم.

آیا تحصیل در گرایش تغذیه دام را به دانشجویان پیشنهاد می‌کنید؟

با توجه به ۳۶ سال تجربه در صنعت گاو شیری و سودآوری این حوزه، همواره تحصیل در گرایش تغذیه دام را به دانشجویان توصیه کرده‌ام. اگر بار دیگر به گذشته بازگردم و در کنکور شرکت کنم، باز هم همین رشته را انتخاب خواهم کرد. حتی فرزندم را که کارشناس دامپروری است و پسر خواهرم را که دانشجوی دکتری تغذیه دام است، به ادامه فعالیت در این حوزه تشویق کرده‌ام.

تصویر ۲- تقدیر اساتید گرایش تغذیه دام دانشگاه تهران از آقای دکتر عباس زال بیک جهت همکاری در اجرای طرح‌های تحقیقاتی، شهریور سال ۱۴۰۴

❖ دوران کودکی، تحصیل و شکل‌گیری علاقه به رشته مهندسی علوم دامی لطفاً خودتان را معرفی کنید و بفرمایید که متولد چه سال و کدام شهر هستید؟

من عباس زال بیک هستم؛ دانشجوی دکتری تخصصی تغذیه دام در دانشگاه شهرکرد و مدیر تولید شرکت نامفر. همچنین در ۲۵ شهریور ۱۳۴۶ در روستای ونداده، از توابع شهرستان شاهین‌شهر و میمه در استان اصفهان، به دنیا آمده‌ام.

تصویر ۱- آقای عباس زال بیک - دانشجوی دکتری تخصصی گرایش تغذیه دام دانشگاه شهرکرد و مدیر تولید شرکت نامفر

از دوران تحصیل خود در مدرسه و دانشگاه بفرمایید.

تحصیلات ابتدایی و دوره راهنمایی خود را در روستای ونداده گذرانده‌ام. سال اول دبیرستان را در دبیرستان ابن‌سینای اصفهان و سال‌های دوم تا چهارم را در دبیرستان شهید محمد منتظری تهران گذرانده‌ام. پس از آن، در مقطع کارشناسی وارد دانشکده کشاورزی دانشگاه تبریز شدم. دوره کارشناسی‌ارشد را در دانشکده کشاورزی دانشگاه آزاد اصفهان به پایان رسانده‌ام و هم‌اکنون دوره دکتری تخصصی را در دانشکده کشاورزی دانشگاه شهرکرد می‌گذرانم و در آستانه اتمام آن هستم.

در دوران مدرسه چه ویژگی‌هایی داشتید؟

دانش‌آموزی نسبتاً علاقه‌مند و درس‌خوان بودم؛ اما همواره نگرانی و استرس زیادی داشتم که مبادا در امتحانات موفق نشوم و مردود شوم. به همین دلیل، درس خواندن و حضور منظم در مدرسه برایم اهمیت زیادی داشت.

چه زمانی ازدواج کردید؟

در سال ۱۳۷۳، پس از اتمام مقطع کارشناسی، در حالی که مشغول به کار بودم، ازدواج کردم.

درباره ادامه تحصیل در خارج از کشور چه نظری دارید؟

با توجه به نیاز رشته مهندسی علوم دامی به فناوری‌های روز جهان، ادامه تحصیل در مقطع دکتری تخصصی و گذراندن دوره پسادکتری در خارج از کشور می‌تواند فرصت مغتنمی برای کسب دانش و تجربه فراهم کند. با این حال، هدف اصلی باید انتقال دانش، فناوری و تجربه‌های کسب‌شده به صنعت دامپروری کشور باشد.

در ۳۶ سال فعالیت خود، چه فاصله‌ای میان آموزش دانشگاهی و واقعیت‌های میدانی احساس کردید که به فکر راه‌اندازی کارخانه مکمل‌سازی افتادید؟

به اعتقاد من، میان آموزش دانشگاهی و نیازهای صنعت در این زمینه شکاف جدی وجود ندارد؛ بلکه این حوزه نیازمند همفکری مستمر دانشگاه و صنعت است. با توجه به منابع غذایی موجود در جیره، جذب و متابولیسم مواد مغذی و تأمین نیازهای معدنی و ویتامینی دام از اهمیت زیادی برخوردار است. بنابراین، علاوه بر انتخاب صحیح مواد اولیه، ترکیب و مخلوط کردن استاندارد و یکنواخت آن‌ها در جیره نیز بسیار مهم است. همین نیاز، ضرورت تولید مکمل‌های غذایی دقیق و استاندارد را نشان می‌دهد.

تصویر ۴- بازدید دانشجویان مقطع کارشناسی ورودی ۱۳۹۵ دانشگاه صنعتی اصفهان از شرکت نامفر (آذر ماه ۱۳۹۸)

تصویر ۵- بازدید دانشجویان مقطع کارشناسی ورودی ۱۳۹۸ دانشگاه صنعتی اصفهان از شرکت نامفر (اردیبهشت ماه ۱۴۰۱)

از نظر شما، متخصصان گرایش تغذیه دام در جایگاه واقعی خود در صنعت دامپروری قرار دارند؟

اگر دانش‌آموختگان رشته مهندسی علوم دامی از هنر کار کردن، علاقه و پشتکار برخوردار باشند، قطعاً موفق خواهند شد. قرار گرفتن هر فرد در جایگاه واقعی خویش، پیش از هر چیز به تلاش، علاقه، توانمندی و استمرار او در کار وابسته است.

آینده گرایش تغذیه دام را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

با توجه به این که سفره غذایی جامعه به محصولات پروتئینی همچون شیر و لبنیات، گوشت مرغ، تخم‌مرغ و گوشت قرمز وابسته است، اهمیت این رشته کاهش نخواهد یافت. تغذیه مناسب دام‌ها برای دستیابی به تولید بیشتر و با کیفیت‌تر، پیوندی جدایی‌ناپذیر با علم دامپروری دارد و همواره در صنعت مورد نیاز خواهد بود.

تحصیلات تکمیلی و ارتباط دانشگاه با صنعت

آیا ادامه تحصیل در مقاطع تحصیلات تکمیلی را به دانشجویان پیشنهاد می‌کنید؟

درباره ادامه تحصیل، معتقد نیستم که فرد باید همه مقاطع تحصیلی را به صورت پیوسته پشت سر هم سپری کند. به نظر من، دانشجوی بهتر است پس از پایان دوره کارشناسی وارد بازار کار شود و پس از تثبیت وضعیت شغلی، تحصیلات خود را در کنار اشتغال ادامه دهد. این شیوه باعث می‌شود فرد آموخته‌های دانشگاهی خود را با نیازهای واقعی صنعت پیوند دهد؛ علاوه بر این، دغدغه مالی نیز نخواهد داشت.

تصویر ۴- طراحی سایت تحقیقاتی شرکت نامفر توسط آقای عباس زال‌بیک برای انجام پژوهش‌های دانشگاهی

در طی سه دهه فعالیت، کدام مدیران یا دانشمندان بیشترین

تأثیر را بر نگرش مدیریتی شما داشته‌اند؟

در دو دهه گذشته، دو کارشناس خارجی، خانم ژانت از کانادا و آقای ساندسون از آمریکا، تأثیر زیادی بر نگرش ما نسبت به صنعت گاو شیری داشتند. همچنین آقای دکتر قربانی، مرحوم آقای دکتر امانلو و شماری از مدیران مالی، از جمله آقای عبدالکریم طاهری، در موفقیت این صنعت نقش مؤثری ایفا کردند. در حوزه فناوری اطلاعات نیز آقای مهندس محمد وکیلی، به ویژه در زمینه برنامه مدیران، تأثیر چشمگیری بر پیشرفت صنعت گاو شیری گذاشتند.

مهم‌ترین چالش شما در این ۳۶ سال چه بوده است؟

یکی از بزرگ‌ترین و چالش‌برانگیزترین مشکلات صنعت گاو شیری در ایران، شیوع بیماری‌های واگیردار، به ویژه تب برفکی، بوده است. این بیماری سه بار در مجموعه ما رخ داد و با وجود اقدامات پیشگیرانه، واکسیناسیون و رعایت اصول مدیریتی، گاهی همه فعالان صنعت را با دشواری جدی روبه‌رو می‌کند. درباره سایر مشکلات، کارشناسان معمولاً راهکارهای مناسبی در اختیار دارند؛ تنظیم جیره اقتصادی، استفاده از جایگزین‌های مناسب، حذف دام‌های کم‌بازده و اصلاح روش‌های مدیریتی، از جمله اقداماتی هستند که می‌توانند به کاهش پیامدهای چالش‌ها کمک کنند.

❖ تجربه حرفه‌ای و مسیر موفقیت

مهم‌ترین دستاورد علمی و حرفه‌ای شما برای جامعه چیست؟

من جز اولین کارشناسان علوم دامی به شکل پیوسته بودم که در سال ۱۳۶۹ فارغ‌التحصیل شدم. در آن زمان، کارشناسان دامپروری جایگاه چندانی در بخش خصوصی نداشتند. پس از فارغ‌التحصیلی، به عنوان یکی از نخستین نیروهای متخصص در بخش خصوصی، فعالیت خود را در شرکت نامفر اصفهان آغاز کردم. با رشد کمی و کیفی و افزایش سودآوری این واحد، به تدریج سایر گاوداری‌های خصوصی نیز به جذب نیروهای متخصص روی آوردند. در جذب و آموزش فارغ‌التحصیلان مهندسی علوم دامی دریغ نکردم و مدیران بسیاری را تربیت کردم. امروزه بسیاری از واحدهای بزرگ دامپروری در بخش‌های مختلف خود، دست‌کم پنج تا ده نیروی کارشناس دارند. این تغییر را می‌توان یکی از مهم‌ترین دستاوردهای حرفه‌ای و اجتماعی من دانست.

درباره مسیر رشد شرکت نامفر و فعالیت حرفه‌ای خود توضیح

دهید.

در سال ۱۳۷۰، شرکت نامفر با در اختیار داشتن ۸۰ رأس گاو شیری، روزانه حدود ۸۰۰ لیتر شیر تولید می‌کرد؛ به عبارت دیگر، میانگین تولید روزانه ۱۰ لیتر به ازای هر رأس گاو بود و تنها پنج نفر در این مجموعه فعالیت می‌کردند. امروز این مجموعه دارای حدود ۱۴۰۰ رأس گاو شیری است و روزانه ۶۳ هزار لیتر شیر تولید می‌کند؛ به این ترتیب، میانگین تولید روزانه به حدود ۴۵ لیتر به ازای هر رأس گاو رسیده و شمار کارکنان نیز به ۱۱۷ نفر افزایش یافته است. این رشد برای من نشانه روشنی از پیشرفت است و مفهوم شکست را در این مسیر کمرنگ می‌کند.

تصویر ۶- تدریس تلقیح مصنوعی در دانشکده دامپزشکی دانشگاه آزاد فلاورجان (سال ۱۳۸۰)

تصویر ۷- گاوداری نامفر اردیبهشت سال ۱۳۷۰ با ۸۰ رأس گاو شیری با تولید روزانه ۸۰۰ لیتر

راز موفقیت خود را در چه می‌دانید؟

علاقه به کار، همراهی و کمک‌های خانواده، ارتباط مستمر با دانشگاه و مراکز علمی، استفاده از مشاوران برجسته، بازدیدهای علمی از مزرعه‌های مطرح جهان، شرکت در دوره‌های آموزشی داخلی و خارجی، و همچنین همکاری با مالکانی که حامی علم و فناوری بودند، از عوامل اصلی موفقیت اینجانب بوده‌اند. همچنین هدف‌گذاری برای شاخص‌های فنی، تلاش مستمر برای دستیابی به آن‌ها، توجه به نیروی انسانی و اهمیت دادن به تغذیه، جایگاه، رفاه و تولید مثل دام‌ها، نقش مهمی در پیشرفت واحدهای دامپروری داشته است. این موارد از رمزهای موفقیت اینجانب به شمار می‌روند.

سلامت و بهبود رفاه دام نقش مؤثری داشته باشد. هرچه اطلاعات دقیق‌تر و سریع‌تر در اختیار کارشناسان قرار گیرد، امکان تصمیم‌گیری علمی و تخصیص بهینه منابع نیز بیشتر می‌شود.

❖ خاطرات، الگوها و تجربه‌های زندگی

چه کسانی را الگوی خود در زندگی می‌دانید؟

آقای مهندس حمیدرضا فقری، از مدیران موفق حوزه دامپروری، و مرحوم حاج عباسعلی نیلفروش‌زاده، مؤسس شرکت نامفر، از الگوهای مهم زندگی حرفه‌ای اینجانب به شمار می‌روند. اینجانب در زمینه‌های علمی، مدیریتی و اخلاق حرفه‌ای، مطالب بسیاری از این دو بزرگوار آموخته‌ام.

بدترین و بهترین خاطرات دوران تحصیل و کار شما کدام‌اند؟

از تلخ‌ترین خاطرات دوران تحصیل اینجانب، از دست دادن پدر بزرگوارم در ترم سوم دوره کارشناسی بود. در مقابل، قبولی در مقاطع کارشناسی‌ارشد و دکتری تخصصی از بهترین خاطرات تحصیلی اینجانب به شمار می‌رود. در دوران کاری نیز کارآموزی در شرکت قیام اصفهان زیر نظر آقایان مهندس فقری و مهندس اسدی، آغاز به کار در شرکت نامفر در سال ۱۳۷۰، انتخاب این شرکت به عنوان واحد نمونه کشوری در سال ۱۳۹۶ و همچنین انتخاب اینجانب به عنوان مهندس برتر کشور در سال ۱۴۰۳ از بهترین خاطرات کاری اینجانب بوده‌اند. تلخ‌ترین خاطرات کاری نیز به درگیری واحد با بیماری تب برفکی مربوط است؛ تجربه‌ای که فشار و نگرانی زیادی برای مجموعه ایجاد کرد.

تصویر ۸- همایش انتخاب گاودار صنعتی نمونه ملی مرکز همایش‌های صدا و سیما تهران (دی ۱۳۹۶) از سمت راست آقای دکتر احمد نیلفروش‌زاده (مدیرعامل شرکت نامفر) و آقای دکتر عباس زال بیک (مدیر تولید شرکت نامفر)

در مدیریت گاوداری و کارخانه مکمل‌سازی چگونه بازخورد

عملکرد مکمل‌ها را دریافت می‌کنید؟

مکمل‌های غذایی نه تنها بر میزان تولید شیر و مصرف ماده خشک اثر می‌گذارند، بلکه تأثیر مستقیمی بر تولیدمثل و باروری دام دارند. برای دستیابی به شاخص‌های فنی مطلوب در فصل‌های مختلف و در شرایط بروز بیماری‌های گوناگون، لازم است فرمول مکمل‌های غذایی به طور مستمر بازنگری شود. همچنین مکمل‌های معدنی و ویتامینی باید متناسب با چالش‌های هر گله و شرایط خاص آن اختصاصی‌سازی شوند. نتایج به دست آمده از گله، از قبیل میزان تولید، مصرف خوراک، وضعیت سلامت و شاخص‌های تولیدمثل، بازخورد مناسبی برای اصلاح فرمول مکمل‌ها فراهم می‌کنند.

جایگاه متخصصان تغذیه در کارخانه‌های مکمل‌سازی را چگونه

ارزیابی می‌کنید؟

از آنجا که در مکمل‌سازی با ریزمغذی‌هایی سر و کار داریم که نیاز دام به آن‌ها بر حسب گرم و میلی‌گرم سنجیده می‌شود، تنظیم دقیق فرمول، استفاده صحیح از دستگاه‌ها و تجهیزات مخلوط‌کننده و کنترل یکنواختی محصول از اهمیت زیادی برخوردار است. همچنین لازم است مواد اولیه ورودی به کارخانه و محصول نهایی به طور مستمر آزمایش شوند. بنابراین، حضور متخصص تغذیه در کارخانه‌های مکمل‌سازی کاملاً ضروری است. متأسفانه بسیاری از دانش‌آموختگان کارشناسی‌ارشد و دکتری تخصصی جذب شرکت‌های تجاری می‌شوند و به بازاریابی و فروش روی می‌آورند؛ در حالی که می‌توانند با حضور در واحدهای پرورش گاو شیری و کارخانه‌های مکمل‌سازی و خوراک دام، نقش علمی و تخصصی مؤثرتری ایفا کنند.

آیا در گاوداری از سیستم‌های هوشمند برای مدیریت استفاده

می‌کنید؟

متأسفانه هنوز امکان استفاده از این فناوری‌ها به طور کامل در شرکت ما فراهم نشده است؛ اما قطعاً در آینده از فناوری‌هایی نظیر بولوس‌ها و تراشه‌های الکترونیکی بهره خواهیم گرفت. این تجهیزات می‌توانند اطلاعات مرتبط با وضعیت تولید، تغذیه، تولیدمثل و رفاه دام را در اختیار مدیران و کارشناسان قرار دهند و زمینه تصمیم‌گیری دقیق‌تر را برای آنان فراهم کنند.

آیا استفاده از سیستم‌های توصیه‌گر و فناوری اطلاعات را در

آینده ضروری می‌دانید؟

بله، به کارگیری فناوری‌های هوشمند می‌تواند در شناسایی زود هنگام مشکلات، تنظیم جیره، مدیریت تولیدمثل، پایش

دامپروری کشور به تدریج علمی تر و مجهزتر می‌شوند و از توان و ظرفیت لازم برای تولید محصولات با کیفیت برخوردارند.

پیشنهاد مشخص شما برای ارتقای امنیت غذایی در صنعت دامپروری چیست؟

افزایش کمی و کیفی محصولات پروتئینی، تأثیر مستقیمی بر سلامت و امنیت غذایی جامعه دارد. برای تحقق این هدف، لازم است واحدهای گاو شیری بر پایه شاخص‌های کیفی رتبه‌بندی شوند و قیمت شیر بر مبنای کیفیت آن تعیین گردد. شاخص‌هایی نظیر درصد چربی، درصد پروتئین، بار میکروبی و تعداد سلول‌های سوماتیک باید در قیمت‌گذاری شیر در نظر گرفته شوند. در این مسیر، حضور و مشارکت متخصصان و افراد علمی ضروری است.

پیشنهاد شما برای بهبود وضعیت کشاورزی و دامپروری ایران چیست؟

متأسفانه وزارت جهاد کشاورزی تاکنون آن گونه که شایسته است از نخبگان، افراد علمی و صاحب نظران دانشگاهی و صنعتی بهره نگرفته است؛ در حالی که افراد موفق در صنعت می‌توانند تجربیات ارزشمندی برای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در اختیار قرار دهند. خوشبختانه بخش خصوصی در سال‌های اخیر بیش از گذشته از توان علمی و کارشناسی بهره گرفته است و اثر این رویکرد را می‌توان در موفقیت بسیاری از واحدهای دامپروری مشاهده کرد.

آینده رشته مهندسی علوم دامی در ایران را چگونه می‌بینید؟

آینده این رشته تا حدودی مبهم است. کاهش علاقه دانش‌آموختگان رشته مهندسی علوم دامی به اشتغال در واحدهای دام و طیور، فقدان انگیزه و پایین بودن حقوق و مزایا، از جمله مشکلاتی هستند که می‌توانند آینده این صنعت را تحت تأثیر قرار دهند. برای رفع این مشکلات، لازم است برنامه‌ریزی جدی انجام شود و جایگاه شغلی، درآمد، امنیت حرفه‌ای و فرصت‌های رشد دانش‌آموختگان این رشته بهبود یابد.

آیا ادامه تحصیل در گرایش تغذیه دام را توصیه می‌کنید؟

بله؛ با این حال، در کنار تحصیلات دانشگاهی، کسب مهارت‌های عملی نیز ضروری است. دانشجویان باید علاوه بر تغذیه دام، مهارت‌های مدیریت واحد گاو شیری، جیره‌نویسی، فناوری اطلاعات و زبان انگلیسی را نیز فرا بگیرند. ترکیب دانش علمی با تجربه میدانی و مهارت‌های مدیریتی می‌تواند زمینه موفقیت دانش‌آموختگان این رشته را در صنعت فراهم کند.

تصویر ۹- مهندس برتر کشور در سال ۱۴۰۳ در هجدهمین کنفرانس ملی روز مهندس

وقتی واژه «استاد» را می‌شنوید، نخستین کسانی که به ذهن شما می‌آیند چه افرادی هستند؟

افرادی که با شنیدن واژه «استاد» به یاد آن‌ها می‌افتم، عبارت‌اند از:

۱. آقای دکتر رشید صوفی سیاوش، استاد تغذیه در دوره کارشناسی؛
۲. آقای دکتر عبدالحسین سمیع؛
۳. آقای دکتر غلامرضا قربانی خراجی (عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی اصفهان)؛
۴. سرکار خانم دکتر طاهره امیرآبادی (عضو هیئت علمی دانشگاه شهرکرد)؛
۵. آقای دکتر مهدی دهقان بنادکی (عضو هیئت علمی دانشگاه تهران)؛
۶. آقایان دکتر فروزنده و دکتر تبعیدیان (اعضای هیئت علمی دانشگاه آزاد اصفهان).

دیدگاه درباره صنعتگران حوزه تغذیه دام و امنیت غذایی

برای فعالان و پژوهشگران حوزه تغذیه دام چه پیامی دارید؟

با توجه به میزان تولید شیر در ایران، یکی از مهم‌ترین چالش‌ها، پایین بودن مصرف سرانه شیر و لبنیات در جامعه است. بنابراین، یکی از مهم‌ترین رسالت‌های پژوهشگران و فعالان این حوزه، تلاش برای افزایش مصرف شیر و فرآورده‌های لبنی است. اگر مصرف این محصولات افزایش یابد، توان تولید محصولات پروتئینی نیز افزایش خواهد یافت؛ به ویژه آن که واحدهای

سخن پایانی نویسنده

«پیوند دانش و تجربه در چرخه تولید»، عنوانی

است که با توجه به محتوای مصاحبه انجام شده با آقای عباس زال‌بیک برای این مصاحبه می‌توان برگزید. این مصاحبه، روایتی است از مسیری ۳۶ ساله؛ مسیری که در آن پیوند ناگسستنی میان دانش آکادمیک تغذیه دام و واقعیت‌های میدانی صنعت، به تحولی چشمگیر از دامداری سنتی به بهره‌وری مدرن انجامید. در این مسیر، تجربه‌ها نشان می‌دهد موفقیت پایدار در صنعت دامپروری تنها با تکیه بر دانش نظری یا تجربه صرف به دست نمی‌آید؛ بلکه حاصل تلفیق هوشمندانه علم، مدیریت دقیق، یادگیری مستمر و نگاه راهبردی به امنیت غذایی کشور است. تأکید این روایت بر استمرار در یادگیری و نقش حیاتی متخصصان در مزرعه‌های گاو شیری و کارخانه‌های خوراک و مکمل‌سازی، الگویی روشن برای نسل جوان است. حضور کارشناسان رشته مهندسی علوم دامی در عرصه عمل، از تنظیم جیره و مدیریت تولیدمثل تا پایش سلامت و بهینه‌سازی تولید، می‌تواند فاصله میان دانشگاه و صنعت را کاهش دهد و ظرفیت ژنتیکی دام‌ها را به تولید پایدار، باکیفیت و سودآور تبدیل کند. میراث حرفه‌ای این متخصص، تنها به بهبود تولید پروتئین و ارتقای بهره‌وری واحدهای دامپروری محدود نمی‌شود؛ بلکه الهام‌بخش نسل جدیدی است که با پذیرش مسئولیت‌های تخصصی، پشتکار و احساس مسئولیت، مسیر خودکفایی و توسعه پایدار صنعت دامپروری کشور را استوارتر ادامه خواهد داد. امید است این تجربه‌ها چراغ راه دانشجویان، پژوهشگران و فعالان این صنعت باشد.

با آرزوی ایرانی سربلند!

Publisher Note

Animal Science Students Scientific Association, Campus of Agriculture and Natural Resources at the University of Tehran

Submit Your Manuscript:

https://domesticstj.ut.ac.ir/contacts?_action=loginForm

مهم‌ترین دستاوردی که می‌خواهید به عنوان میراث حرفه‌ای شما باقی بماند، چیست؟

تنظیم جیره غذایی، تولید دقیق کنسانتره و خوراک‌دهی متناسب با مراحل مختلف شیردهی گاو، از قبیل دوره تازه‌زایی، اوج شیردهی، اواخر شیردهی، دوره خشکی و دوره انتظار زایش، نقش بسیار مهمی در میزان و کیفیت تولید، سلامت دام و کاهش بروز بیماری‌های متابولیکی و عفونی ایفا می‌کند. توجه به این موضوع می‌تواند به بهره‌گیری بیشتر از ظرفیت ژنتیکی دام‌ها، بهبود عملکرد واحدهای دامپروری و افزایش سودآوری آن‌ها کمک کند. امیدوارم اهمیت این رویکرد علمی، به عنوان بخشی از میراث حرفه‌ای اینجانب، در صنعت دامپروری کشور پایدار بماند.

تصویر ۱۰- شرکت در کنفرانس Global Ruminant 2024

سخن پایانی با دانشجویان رشته مهندسی علوم دامی

در پایان، برای تمامی دانشجویان و پژوهشگرانی که با رویکردی علمی، علاقه‌مندی و جدیت در پی ارتقای این حوزه هستند، آرزوی توفیق روزافزون دارم. اینجانب در طول بیش از سه دهه فعالیت در کنار پیشکسوتان و بزرگان صنعت دامپروری، شاهد تلاش‌های خستگی‌ناپذیر برای اعتلای این بخش راهبردی بوده‌ام و اکنون چشم انتظار آن هستم که نسل جوان با بهره‌گیری از دانش روز، پشتکار و احساس مسئولیت، گام‌های استوارتری در مسیر خودکفایی و توسعه پایدار صنعت دامپروری کشور بردارد.

تصویر ۳- تدریس درس تغذیه گاوهای شیری به عنوان استاد مدعو در دانشگاه شهرکرد (اردیبهشت ماه ۱۴۰۴)